

100 ÚT EGY GYERMEK MEGERŐSÍTÉSÉHEZ, ELISMERÉSÉHEZ, BATORÍTÁSÁHOZ

Nagyszerű! ☺ **Ez az! Helyes!** ☺ Te nagyon okos, értelmes vagy!
Ezt jól csináltad! ☺ Te vagy a vidámság! ☺ Te vagy a csoda! ☺ Ez
tetszik nekem! ☺ **Ez derék!** ☺ Te egy igazi lovag vagy! ☺ **Hm, jól**
Kimagasló teljesítmény! ☺ Nagyon jól gondolod! ☺ **Jó a terved!**
Felvidítottad a napomat! ☺ **Ez figyelemre méltó!** ☺ **Ez**
pompás! ☺ Szép munka volt! ☺ Te élen jársz! ☺ **Micsoda**
képzőerőd van! ☺ **Büszke vagyok rád!** ☺ **Ez tökéletes!** ☺ **Jó ez!**
Fantasztikus! ☺ Magával ragadó, amit csinálsz! ☺ **Most eltaláltad!**
Ügyes! Ötletes! ☺ **Milyen találmány vagy!** ☺ **Eltaláltad! Hurrá!**
sikerült! ☺ **Nagyon okos!** ☺ **Kitűnő alkotás!** ☺ **Ez hihetetlenül jól**
Rendkívüli teljesítmény! ☺ **Ez gyönyörű!** ☺ **Győztes vagy!** ☺ **Őrömet**
szerezteél nekem! ☺ **Nagyszerű, sikerült!** ☺ **Te fontos vagy nekem!**
Szenzáció! ☺ **Szuper munka!** ☺ **Pompás elképzelés!** ☺ **Nemes tett!**
mutatós! ☺ **Tüneményes!** ☺ **Te vagy a legjobb!** ☺ **Szép,**
Ez tetszős! ☺ **Szeretetre méltó vagy!** ☺ **Te őszintén kedves vagy!**
Remek! ☺ **Semmi meg nem állíthat téged!** ☺ **Hallatlan erős vagy!**
Egyedi felfedező vagy! ☺ **Hiszek az erődben!** ☺ **Meglátod,**
sikerülni fog! ☺ **Nyerő vagy ebben!** ☺ **Te képes vagy erre! Hm,**
Tőled! ☺ **Tündéri vagy!** ☺ **Oké!** ☺ **Ez jó ötlet volt!** ☺ **Szeretem a**
precíziséged! ☺ **Ez igen!** ☺ **Hiszek a tettekedben!** ☺ **Tudtam,**
hogy megcsinálod! ☺ **Ennél többet nem tehetsz!** ☺ **Ez igen?**
Támogatlak ebben! ☺ **Ezt nem gondoltam!** ☺ **Bámulatba ejtő vagy!**
Boldoggá tettél! ☺ **Értékes elképzelés!** ☺ **Kidolgozás!** ☺ **Óriási**
Felelősségteljes megoldás! ☺ **Csoda klassz kidolgozás!** ☺ **Érdekesítő, amit**
elképzelsz! ☺ **Izgalmas ez a véleményed!** ☺ **Szép próbálkozás!**
Fáradhatatlanul dolgozol! ☺ **Beesültek ezért!** ☺ **Te páratlan vagy**
ebben! ☺ **Lelkiismeretes vagy!** ☺ **Te egy kincs vagy!** ☺ **Szupet,**
amit tettél! ☺ **Csúcs!** ☺ **Egyedi ötlet!** ☺ **Te egy jó barát vagy! Te**
megérdemelsz egy nagy ölelést! ☺ **Tökéletes!** ☺ **Te egy**
gyöngyszem vagy! ☺ **Ezért tisztellek téged!** ☺ **De figyelmes vagy!**

**Minden gyermek tehetséges lehet valamilyen
ho a környezet felédeszi azt,
és megerősíti tetteiben, érteiben!**

Készítette: az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel”
Óvodapedagógusok Országos Egyesület
Felelős kiadó: Nagy Jenőné

Komplex kooperatív módszerek

Tanítási óra fázisa	A módszer megnevezése	Alkalmazhatóság
<p><i>Ráhangelődés – a motiváció biztosítása</i></p> <p><i>A tanulók – a témával kapcsolatos – előzetes ismereteinek ellenőrzése, felidéztetése</i></p>	<p>Csoportalakítás: Mozaik Képeslap, szöveg – bármi, ami darabolható. A csoportlétszámnak megfelelő darabra vágjuk, a különböző mozaikdarabokat összekeverjük, majd szétosztjuk. Az összetartozó darabok tulajdonosai megkeresik egymást.</p>	Véletlenszerűen kialakított csoportok összeállítására szolgál.
	<p>Reflexió Asztalra kikészített idézetekből választ minden tanuló egyet-egyet. Minden tanuló elmondja, hogy miért éppen az adott idézetet választotta, és hogy hogyan kapcsolódik az adott idézet az ő munkájához vagy a szóban forgó témához.</p>	Kommunikáció és asszociációs gondolkodást fejlesztő eszköz.
	<p>Társas készségek fejlesztése: Véleményvonal Húzzunk egy egyenes vonalat, melynek egyik vége a teljes elutasítást, másik vége a teljes elfogadást jelenti. A diákok a vonalra helyezett jelükkel jelzik, hogy milyen álláspontot képviselnek. Miután mindenki állást foglalt, meghallgatják egymás indoklását. Legjobban az értékítéleteket tartalmazó kijelentések véleményezésekor használható a módszer. A véleményvonal vizuálisan is segít annak a megítélésében, hogy ki hol helyezkedik a véleményével a csoporton belül.</p>	Eltérő vélemények megjelenítésére, empátia, tolerancia, kommunikáció fejlesztésére, pl. vita kialakítására szolgál.
	<p>Mesteri módszer: Füllentős Minden csoport vagy diák megfogalmaz a témával kapcsolatban 2 igaz és 1 hamis állítást. Az egyik csoport vagy diák felolvassa az állításait, a többi csoport vagy csoporttag megállapodik, melyik a hamis állítás. A csoportok kijelölt tagja (pl. „A” jelű) az ujjával mutatja a hamis válasz számát.</p>	Ráhangelődő feladat, ismétlésre, figyelem-összpontosításra, együttműködés fejlesztésére szolgál.
	<p>Mesteri módszer: Keveredj, - állj meg, - csoportosulj! A diákok szabadon mozognak a teremben. A tanító feltesz egy kérdést, amelyre egy bizonyos szám a válasz (pl. evangelisták száma). A diákok a válasznak megfelelő létszámú csoportokat alkotnak. Ez a módszer azoknak a kérdéseknek az áttekintésére alkalmas, amelyekre a válasz számokban adható meg.</p>	Játékos, ráhangelődő feladat, együttműködést fejlesztő, ismétlő feladat.
	<p>Mesteri módszer: Szóforgó/írásos változata kerekasztal A csoport tagjai sorban, az óramutató járásával egyező irányban elmondják egymásnak a gondolataikat, meg lehet határozni egy tag beszédidejét is.</p>	Információ-megosztásra szolgál.
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Gondolkozz – beszélj meg párban- kupac-tanács! A felvetett problémán mindenki egyénileg elgondolkozik. Párban is megbeszélik. A két pár közösen is megvitatja a problémát.</p>	Gondolkodás-, kommunikáció-fejlesztés eszköze.
<p><i>Információfeldolgozás</i></p> <p><i>Az új ismeretek (tények, adatok, jelenségek, folyamatok) bemutatása</i></p>	<p>Mesteri módszer: Szakértői mozaik A, B, C, D jelek kiosztása a csoportban. Az új ismeretet tartalmazó szöveget négy részre osztjuk. A csoport minden tagja egy téma szakértőjévé válik, így mindenki más-más szövegrészt kap, amelyet egyénileg elolvas. Az azonos betűjelűek összeülnek, megbeszélik az elolvasottakat, és közös vázlatot írnak. Mindenki visszamegy a csoportjába, és megtanítja a saját feldolgozott anyagát úgy, hogy mindenki értse. A csoportok bemutatják a saját témájukat. A bemutatás plakát formájában is történhet, melyet a csoportok képtárlátogatás során értékelnek 1-től 10-ig adott pontokkal. A pedagógus összeadja a csoportok által kapott pontokat.</p>	Információfeldolgozás, kommunikáció, együttműködés-fejlesztésre szolgál.

Megértés ellenőrzése A tanultak alkalmazása	<p>Mesteri módszer: Fordított szakértői mozaik A, B, C, D jelek kiosztása a diákoknak a csoportjukon belül. Minden csoport más-más témát dolgoz fel, és plakátot készít belőle. Összeülnek az azonos betűjelűek, és asztalról asztalra vándorolnak. Mindig az magyaráz a többieknek, aki az adott plakát készítésében részt vett. A csoportbeszámoló után a diákok saját csoportjukban összegést vagy vázlatot készítenek (megtanítják egymást) az elhangzott témákról.</p>	Információ feldolgozás, kommunikáció, együttműködés-fejlesztésre szolgál.
	<p>Információ-megosztás módszere: Többen a táblánál Minden csoportból választunk egy diákot, aki kimegy a táblához, és felírja a csoportja fontos gondolatait. A különböző csoportokat képviselő diákok egyszerre írnak a táblára, így az információ-megosztás is egy időben folyik. A csoport tagjai tovább dolgozhatnak, a már kész gondolatok is felkerülnek majd a táblára.</p>	Információ feldolgozás, kommunikáció, együttműködés-fejlesztésre szolgál.
	<p>Információ-megosztás módszere: Kóborlás a teremben Megbeszélt jelre a diákok körbe járnak, felfedező útra indulnak a teremben, hogy megnézzék, a többiek hogyan boldogulnak a feladattal. Ezután újabb jelzés hangzik el, erre mindenki visszatér a saját csoportjához, és a csoportok szóforgóval beszélnek meg a látottakat.</p>	Információ feldolgozás, kommunikáció, együttműködés-fejlesztésre szolgál.
	<p>Információ-megosztás módszere: Háromlépcsős interjú A, B, C, D jelek kiosztása. „A” tanuló elmondja ismeretét „B” tanulónak, „C” elmondja „D”-nek. „B” tanuló elmondja ismeretét „A” tanulónak, „D” elmondja „C”-nek. „A” tanuló elmondja a „B”-től hallottakat „C”-nek és „D”-nek – „B” figyel és ellenőrzi. „B” tanuló elmondja a „A”-tól hallottakat „C”-nek és „D”-nek – „A” figyel és ellenőrzi. „C” tanuló elmondja a „D”-től hallottakat „A”-nak és „B”-nek – „D” figyel és ellenőrzi. „D” tanuló elmondja a „C”-től hallottakat „A”-nak és „B”-nek – „C” figyel és ellenőrzi.</p>	Információ feldolgozás, kommunikáció, együttműködés-fejlesztésre szolgál.
	<p>Mesteri módszer: Kórusválasz A tanár utasítására minden diák egyszerre válaszol. A módszer legnagyobb előnye a 100%-os részvétel.</p>	Hatékonyan segíti a memorizálást.
	<p>Mesteri módszer: Diákkvartett A csoportokban A, B, C, D jelet kapnak a diákok, s a csoportok is nevet vagy számot húznak. A tanító vagy a diák felvet egy kérdést. A csoport megbeszéli a választ – a diákok meggyőződnek arról, hogy mindegyikük helyesen fog válaszolni a kérdésre. Valaki „kihúzza”, melyik jelű tanuló, melyik asztalnál válaszol. Akinek a betűjelét és csoportnevét (számát) kihúzták, megmondja a választ.</p>	Egymástól tanulásra, elmélyítésre, szóbeli ellenőrzésre szolgál.
	<p>Mesteri módszer: Feladatküldés Minden diák kidolgoz egy ismétlőkérdést, amelyet felír egy kártyára. A válaszát a kártya másik oldalára írja fel. A csoportok kicserélik a kártyáikat. Csoportválasz: Az első diák felolvassa a kérdést, válaszolnak rá, ellenőrzik a kérdést feltevők válaszát, ha nem egyezik, kiegészítik a kártyán lévő szöveget. A kártyacsomag továbbküldhető, vagy visszakerülhet a kérdést feltevőkhoz. Feladatküldés csoportos változata: a csoport küld feladatot, melyre csoportválasz érkezik.</p>	Ráhangelődő feladat. Egymástól tanulásra, gyakorlásra, ismétlésre, az elmélyítésre, együttműködés építésére szolgál.
	<p>Mesteri módszer: Feladatcsere A csoport minden tagja kidolgoz egy feladatot. A csoportok kicserélnék 1-1 feladatot, nem kell egymásra</p>	Ráhangelődő feladat, ismétlésre szolgál.

	<p>várniuk. A megoldás után ellenőrzik egymás munkáját, megbeszélik a vitás kérdéseket.</p>	
	<p>Mesteri módszer: Kettőskör A diákok kettős körbe állnak, egy külső és egy belső körbe. Szembefordulnak egymással, majd egy negyed fordulatot tesznek jobbra. A tanító irányításával körbesétálnak, és megállás után néhány információt közölnek magukról a velük éppen szemben álló társukkal (pl. név, születési dátum, kedvenc könyv stb.). Végül közösen megnézik, kinek hány információt sikerült megjegyeznie.</p>	<p>Adatok megjegyzésének gyakorlása, csoportépítés, memoriter fejlesztése, figyelem-összpontosítás.</p>
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Ablak módszer A megfelelő számmal ellátott részbe jegyzi fel a csoport azt a véleményt, tulajdonságot, dolgot, tényt, amit 1., 2., 3., illetve 4. csoporttag gondol. A középső részbe a konszenzussal hozott csoportvélemény kerül.</p>	<p>Rendszerezésre, logikus gondolkodás fejlesztésére szolgáló módszer.</p>
<p>Irányított gyakorlás – rendszerezés, rögzítés A tanultak alkalmazása és visszacsatolás</p>	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Kérdező mátrix Kérdező segédanyagok kapcsolódnak a feladathoz, mint kíváncsi kockák: mi? hol? mi? hogyan?, kérdező csíkok: mi lehet? melyik lehet? ki lehet? miért lehet? vagy a rendszerező feladatlapok, ahol az azonosságokra, különbözőségekre térünk ki. A feladatlap akkor hatékony, ha kérdései a kognitív készségek minden területét aktivizálják. (Bloom taxonómia)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudás: Információ felidézése; – idézd fel, határozd meg, ki volt? 2. Szövegértés: Tanult ismeret rendezése; – írd le, hasonlítsd össze, állítsd szembe, miért volt? 3. Alkalmazás: A korábban elsajátított ismeret felhasználása problémamegoldásban; – alkalmazd, osztályozd, válaszd ki, oldd meg! 	<p>Gondolkodás-fejlesztésre, rendszerezésre, ismétlésre szolgál.</p>
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Kétoszlopos következtetés A tanító két kifejezésre gondol, amelyet a diákoknak párhuzamosan kell rákérdezésekkel kitalálniuk. A csoportok 3-3 korongot kapnak, amelyeket egyesével be kell adniuk, ha rákérdeznek a kifejezésre. A tanító 1-1 segítő szót ír fel a táblára, amelyek logikai kapcsolatban vannak a kigondolt kifejezéssel. Minden szó felírása után a pedagógus lehetőséget ad a csoportoknak a rákérdezésre, amely lehetőséggel tetszés szerint élhetnek, de összesen három lehetőségük van.</p>	<p>Gondolkodás- és kommunikáció-fejlesztésre szolgál.</p>
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Négykártyás gondolkodó Négyféle kártya szükséges: kérdező-kártya, válaszkártya, ellenőrző-kártya, dicsérő/segítő-kártya. A csoporttagok 1-4-ig számot kapnak. Elolvassák a kérdező-kártyát, melyen az áll, hányadik tag, hányadik kérdést olvassa fel a lapról (pl. a négyes diák a harmadik kérdés). A kérdés után mindenki egyénileg gondolkodik. A válaszkártyán olvasható, hányadik diáknak kell felelnie. A többiek magukban értékelik a választ. Az ellenőrző-kártyán az áll, hogy hányadik diák vezet az értékelést. A dicsérő/segítő-kártya azt mutatja meg, ki vezet az szakaszt.</p>	<p>Gondolkodás- és kommunikáció-fejlesztésre szolgál.</p>
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Strukturált rendezés Bármilyen logikai csoportosítás lehet az alapja. A csoportosítandó tárgyak, állatok, fogalmak stb. nevét kártyákra írjuk – mindig annyit, ahány fős csoportot szeretnénk létrehozni. Az összekevert kártyákat szétosztjuk. Meg kell keresni a logikailag azonos csoportba tartozó társakat. Például a</p>	<p>Gondolkodás- és kommunikáció-fejlesztésre szolgál.</p>

	<p>diákok rajzolnak egy csoportosítási rendszert pl. halmazábrát, ágrajzot, mátrixot, véleményvonalat. Vagy jól használhatók erre a célra a terem sarkai is. Mindenki elfoglal egy helyet a kialakított rendszerben. Új rendszer felállításával a diákoknak újra kell gondolniuk az abban elfoglalt helyüket, s ez jó kiindulópont a lehetséges kategóriák megbeszélésére.</p>	
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Sorba rendezés – kétdimenziós rejtvények Egy képet tetszőleges számú darabra vágunk fel. A kép darabjait össze-vissza felragasztjuk egy lapra. Ezt fénymásoljuk le annyi példányban, ahány csoport van, majd adjuk át a csoportoknak. A csoportok felvágják a lapot a képtöredékekre, és összeillesztik helyesen.</p>	<p>Logikus gondolkodás-, együttműködés-fejlesztésre szolgál.</p>
	<p>Mesteri módszer, gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Gondolattérkép A gyermekek adott probléma, téma kapcsán megfogalmazódott gondolataikat rendszerben ábrázolják (mi, hogyan és mire hat). Az elkészített gondolattérképeket ismertetik, megvitatják a tanulók.</p>	
	<p>Mesteri módszer, gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Kooperatív vita A diákok egy adott vitás kérdésben véleményt formálnak, állásfoglalást választanak (előre megfogalmazott legalább 4 állásfoglalás közül). Az egy véleményen levők érveket gyűjtenek, felkészülnek a vitára, szószólót választanak. A négy állásfoglalás képviselői egy asztal négy oldalán helyet foglalnak, mögöttük a támogatóik ülnek. A szószólók 5-5 korongot kapnak, a támogatók 2-2-t. Minden érv elmondásakor 1 korongot be kell tenni az asztal közepére, a támogatók a korongjuk árán szólhatnak vagy átadhatják azt a szóvivőjüknek.</p>	<p>Logikus gondolkodás-, együttműködés-, kommunikáció-fejlesztésre szolgál.</p>
	<p>Mesteri módszer, gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Indián beszélgetés Alkalmazásakor a hozzászólók a mondanivalójukat mindig az előző hozzászólás összegzésével kezdik.</p>	<p>Fogalmazó-készség fejlesztés, lényegkiemelés és tudatos kommunikáció-fejlesztés eszköze.</p>
	<p>Mesteri módszer, gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Gömb módszer Kezdetben mindenki önállóan keresi a megoldást a problémára, majd egy társával közösen dolgozik. Ekkor lehetőség nyílik arra, hogy kicseréljék ötleteiket egymással. A párok többféle gondolkodási úton jutnak eredményre, ami az óra végén a csoport előtt kerül részletes ismertetésre és megbeszélésre.</p>	<p>Kreativitás, probléma-megoldás, kommunikáció fejlesztésére szolgál.</p>
	<p>Gondolkodás-fejlesztés gyakorlata: Csoportmegoldás 4 fős csoportban történik a feladatmegoldás. A feladatkiadás egy megkezdett mondat. Pl. A természet védelme azért fontos, mert... A diákok saját véleményük szerint önállóan írásban befejezik a megkezdett mondatot. A négy leírt mondatot ezután összevetik, majd csoportmegbeszélés során közösen létrehoznak egy olyan új mondatot, mely mind a négyük gondolatát tartalmazza. A kész mondatokat a csoportok felolvassák, megvitatják.</p>	<p>Együttműködés-re, közös, logikus gondolkodásra, kommunikáció-fejlesztésre szolgál.</p>
<p>Befejezés és összegzés</p>	<p>Mesteri módszer: Beszámoló forgóban Minden csoport feltesz egy csomagolópapírt a falra, amelyre minden csoport a saját színével írhat. Ide a lap tetején lévő témára vonatkozó dolgok kerülnek. A csoportok laptól lapig vándorolnak, az ott olvasottakat</p>	<p>Egy-egy téma befejezésekor, ellenőrzésre: tudás, vélemény, információk</p>

	kiegészíthetik. Egy-egy egység befejezésekor a felmerült közös vagy az egyes csoportok által bemutatott, elmondott kulcstémával kapcsolatos. Végül közös értékelés.	megfigyelésének, megértésének ellenőrzésére szolgál.
	Információ-megosztás módszere: Képtárlátogatás A csoportok megtekintik a többi csoport munkáját. Megbeszéli a látottakat és értékeli a munkákat.	Információ-megosztásra, kommunikáció fejlesztésére szolgál.
A gyakorlatokat minden esetben a fejlesztő értékelés módszereivel zárjuk le.		

Elizabeth Silance Ballard: **A tanító tanítása**

Sok évvel ezelőtt Éva néni ötödikes osztálya előtt állt, és azt a hazugságot mondta a gyerekeknek, hogy mindegyiket egyformán szereti. De ez lehetetlen volt, mert az első sorban Horváth Peti olyan rendetlen és figyelmetlen kisfiú volt, hogy Éva néni valójában élvezettel írt a feladataira vastag piros ceruzával nagy X jeleket, és a lap tetejére pedig legrosszabb érdemjegyet.

Egy napon Éva néni a gyerekek régi bizonyítványait nézte át, és megdöbbsent Peti előző tanítóinak bejegyzésein. "Peti tehetséges gyerek, gyakran jókedvűen kacag. Munkáját pontosan végzi és jó modorú. Öröm a közelében lenni" – írta első osztályos tanítója.

Másodikban így szólt a jellemzés: "Peti kitűnő tanuló, osztálytársai nagyon szeretik, de aggódik, mert édesanyja halálos beteg. Az élet Peti számára valódi küzdelem lehet."

Harmadik osztályos bizonyítványában ez állt: "Édesanyja halála nagy megrázkódtatás számára. Igyekszik mindent megtenni, de édesapja nem nagyon törődik vele."

Negyedik osztályos tanítója ezt írta: "Peti visszahúzódó és nem sok érdeklődést mutat az iskola iránt. Nem sok barátja van, és néha alszik az osztályban." Ezeket olvasva Éva néni ráébredt a problémára és elszégyellte magát.

Még rosszabbul érezte magát, amikor a Karácsonyi ünnepségen tanítványai fényes papírba csomagolt, gyönyörű szalaggal átkötött ajándékait bontogatta, és köztük meglátta Peti ajándékát, a fűszeresnél kapható vastag barna papírba bugyolálva. Éva néni a gyerekek előtt bontotta ki az ajándékokat, és gondosan nyitotta ki Peti csomagját. Néhány gyerek nevetni kezdett, amikor meglátta a kövekkel kirakott karkötőt, amiből néhány kő hiányzott, és mellette egy negyedüvegnyi parfümöt. De a gyerekek nevetése abbamaradt, amikor hallották, ahogy Éva néni felkiált: "Milyen szép karkötő!", és látták, hogy felveszi a karkötőt és csuklójára cseppent a parfümből.

Horváth Peti egy kicsit tovább maradt az iskolában, hogy megszólíthassa: "Éva néni, ma olyan volt az illata, mint valamikor édesanyámé." Éva néni sokáig sírt, amikor a gyerekek elmentek. Attól a naptól kezdve nem olvasást, írást és matematikát tanított. Elkezdte a gyerekeket tanítani. Éva néni különös figyelmet szentelt Petinek. Ahogy dolgozott vele, Peti elméje mintha életre kelt volna. Minél több bátorítást kapott, annál gyorsabban reagált. Év végére Peti az osztály élére került, és már azért volt hazugság, hogy minden gyerekeket egyformán szeret, mert Peti lett a legkedvesebb diákja.

Négy évvel később egy üzenetet talált Petitól, amit az ajtaja alatt csúsztatott be. Az állt benne, hogy ő volt élete legjobb tanítója. Azt írta, hogy befejezte a középiskolát, az osztályában harmadik volt az élen.

Négy évvel később egy újabb üzenet érkezett, amiben azt mondta el, hogy bár voltak nehéz időszakok, kitartott tanulmányai mellett, és hamarosan egyetemi diplomát szerez, legmagasabb kitüntetéssel.

Még négy év telt el, és újra levél érkezett Petitől. Ebben elmondta, hogy miután megszerezte diplomáját, elhatározta, hogy tovább tanul. Hozzátette, hogy még mindig Éva néni a legjobb és legkedvesebb tanára, aki valaha is volt. Ez alatt a levél alatt az aláírás hosszabb volt: Dr. Horváth Péter.

A történetnek nincs vége itt. Azon a tavaszon újabb levél érkezett.

Peti elmondta, hogy találkozott egy lánnyal, és nősülni készül, és kérdezte, hogy Éva néni elfoglalná-e a vőlegény édesanyja számára fenntartott helyet.

Természetesen Éva néni elfogadta a meghívást.

A régi karkötőt vette fel, amiről kövek hiányoztak, és azt a parfümöt cseppentette magára, amire Peti úgy emlékezett, hogy utolsó együtt töltött Karácsonykor viselte az édesanyja.

Megölelték egymást, és Dr. Horváth Péter Éva néni fülébe súgta, "Köszönöm, Éva néni, hogy hitt bennem. Hálásan köszönöm, amiért segített nekem, hogy fontosnak érezzem magam, megmutatta nekem, hogy számítok, és az életem érték."

Éva néni könnyekkel a szemében visszasúgta, "Peti, tévedsz. Te voltál az, aki megmutattad nekem, hogy számítok, és az életem érték. Amikor találkoztam veled megtanultam, hogy hogyan érdemes tanítani."

Alternatív módszerek a konfliktuskezelésben

Mediáció

Mi a mediáció? A mediáció szó közvetítést, békéltetést jelent. A mediáció egy olyan konfliktuskezelési folyamat, melyben a vitában álló felek egy semleges, harmadik, konfliktuskezelésben jártas személy, a mediátor segítségével oldják fel konfliktusaikat. A mediációban a konfliktus szereplői egyesült erővel kutatják a résztvevők számára elfogadható megoldást, amely egyikük vereségét sem jelenti. A mediáció alkalmazása szemléletváltást igényel a konfliktushoz való viszonyulásban, annak kezelésében.

A mediáció alapelvei: az önkéntesség, a jövőorientáltság, a semlegesség és a titoktartás.

A mediáció szakaszai: kapcsolatfelvétel, előkészítő beszélgetések; közös mediációs ülés (bevezetés-eszmecsere - megállapodás kidolgozása-megállapodás írásba foglalása-lezárás); utánkövetés.

Az iskolai mediációs konfliktuskezelési programok eredményeképpen a mediációban résztvevő tanárok, diákok negatív érzései – a félelem, az ellenségesség – csökkennek. A diákok felelősségérzete növekszik azáltal, hogy önkéntesen vesznek részt saját problémáik megoldásában.

Resztoratív eljárás

Mit nevezünk resztoratív eljárásnak?

Resztoratív folyamat alatt azon eljárás értendő, mely az áldozatot, az elkövetőt és bármely, a cselekmény által érintett személyt és közösséget bevon, együttesen dolgozzák ki a cselekményre adandó válaszokat és a tett következményeként kialakult problémák megoldását. A helyreállító folyamat közben a facilitátor segítségével változik a résztvevők hozzáállása, érzelmei, elvárásai, és lehetőség nyílik a bocsánatkérésre és a megbocsátásra, továbbá a jóvátétel kidolgozására minden érintett javaslatát figyelembe véve. Alapelve: a tettet ítélik és nem az embert.

A módszer újdonsága

A hagyományos iskolarendszerben általában a felnőttek büntető rendszereket dolgoznak ki, ahol a fő kérdések: „Ki követte el?“, „Mit tett?“, „Mit érdemel?“ az aki a normasértést elkövette. A resztoratív kérdezési mód ezzel szemben lehetőséget ad arra, hogy mindenki őszintén mondja el, mi történt, kit hogyan érintett a cselekedet, és mire volna szükség, hogy minden rendbe jöjjön.